

Zał. 5

PROGRAM ŚWIETLICY W STARACHOWICACH

Założenia ogólne:

Program ma na celu rozwój dzieci i młodzieży poprzez umocnienie, polepszenie efektywności środowiskowych form pomocy dzieciom i rodzinie realizowanych w Świetlicy w Starachowicach.

1. Tytuł:

„Świetlica w Starachowicach”

2. Organizator:

Jednostka prowadząca

3. Opis problemu:

Wychowanie młodego człowieka nie jest procesem łatwym. Szybki rozwój techniki i nauki, dążenia do sukcesu coraz więcej pojawia się problemów wychowawczych, wobec których rodzice, a także wychowawcy stają bezradni.

Rozszerzające się zjawiska patologii społecznej dotyczą już nie tylko dorosłych czy młodzieży, ale coraz częściej dotyczą młodsze dzieci. W przerażającym tempie obniża się granica wieku dzieci inicjujących z papierosami, alkoholem czy narkotykami. Wszystko to nie nastraja do optymizmu zwłaszcza, że problemy tych dzieci z pewnością zbiorą swe żniwo w przyszłości. Będą one musiały podjąć samodzielne, odpowiedzialne życie, pełnić określone role społeczne, do których często nie są należycie przygotowane.

Od dawna zwraca się uwagę na rolę i znaczenie środowisk wychowawczych. Wśród nich największa rola przypada rodzinie. Zdarza się jednak tak, że rodzina zamiast dostarczać prawidłowych wzorów wychowawczych, często jest źródłem poważnych zaburzeń i nieprawidłowości w rozwoju i zachowaniu młodego człowieka.

Dysfunkcja rodziny bardzo często związana jest z problemami ekonomiczno-gospodarczymi. Wysokie bezrobocie, pogorszenie sytuacji materialnej mieszkańców, a także wzrost zjawisk z zakresu patologii społecznej. Coraz więcej dzieci z naszego miasta ucieka od rzeczywistych problemów swoich i swych rodzin próbując „lekarstwa” w postaci alkoholu, papierosów czy innych środków odurzających.

Nasze wieloletnie doświadczenie w pracy z młodym człowiekiem, bliski, codzienny kontakt, znajomość ich trudności rodzinnych i szkolnych skłoniła nas do stworzenia programu wspierającego rodzinę i dziecko w procesie wychowania. Istotnym czynnikiem tego programu jest udzielanie pomocy nie tylko samemu dziecku ale i rodzinie. Niezmiernie ważne jest przy tym, że nasze działania mają charakter ciągły, a nie są jednorazową akcją podejmowaną okazjonalnie.

4. Adresat programu:

Program obejmuje swoim zasięgiem od 20 – 30 dzieci i ich rodziny z terenu miasta Starachowice, uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów.

5. Cel programu:

Celem programu jest wspomaganie rozwoju dziecka i pomoc rodzinie w jego wychowaniu. Praca odbywa się dwutorowo: z dziećmi i rodziną. Praca z wychowankiem polega na wspomaganie rozwoju emocjonalno-społecznego, koncentruje się na wyuczeniu najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, modyfikowaniu zachowań agresywnych, uczeniu samodyscypliny, pozytywnego działania, redukowaniu napięcia emocjonalnego, a także na kształtowaniu w nich takich cech osobowości, by w przyszłości nie powielaly wzorów zaczerpniętych z życia rodzinnego, by były zdolne do odpowiedzialnego, zgodnego z normami społecznymi życia.

Praca z rodzicem polega na szeroko rozumianym poradnictwie, przekazaniu fachowej wiedzy pedagogicznej, pomocy w rozwiązywaniu problemów osobistych i wychowawczych.

6. Rezultaty (przewidywane efekty):

1) Wychowankowie uczestniczący w programie zdobędą:

- a) podstawową wiedzę i umiejętności z zakresu profilaktyki, dojrzwania, zachodzących w tym okresie zmian;
- b) podstawowe umiejętności, przede wszystkim:
  - pozytywnego myślenia o sobie (samoakceptacji),
  - określania swoich mocnych i słabych stron, samoświadomości,
  - rozpoznawania, nazywania i wyrażania swoich potrzeb i stanów psychoemocjonalnych,
  - precyzowania celów życiowych, podejmowania odpowiedzialnych wyborów

i decyzji,

- współzycia z innymi, współdziałania w grupie,
- interesującego, bezpiecznego i zdrowego organizowania i spędzania czasu wolnego

2) Rodzice otrzymają fachową wiedzę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Krótkie formy warsztatowe pomogą przeżyć i doświadczyć sytuacji związanych z wychowaniem, wyposażyć w podstawowe umiejętności pracy z dzieckiem.

7. Formy pracy:

1) organizacyjne:

- zajęcia grupowe,
- zajęcia indywidualne,
- imprezy i uroczystości,
- spotkania z rodzicami.

2) merytoryczne:

- - zajęcia pedagogiczne,
- zajęcia psychoedukacyjne,
- zajęcia arteterapeutyczne – plastyczne, muzyczne, z wykorzystaniem elementów muzykoterapii, parateatralne,
- zajęcia z rodzicami – pogadanki, wykłady, rozmowy, formy warsztatowe.

8. Metody realizacji programu:

BLOK TEMATYCZNY	CYKL SPOTKAŃ	CELE SZCZEGÓŁOWE	METODY PRACY
----------------------------	---------------------	-------------------------	-------------------------

<p>„Dobrze, że jesteśmy”</p>	<p>1. „Człowieku, kim jesteś i czego ci trzeba?”</p> <ul style="list-style-type: none"> – jaki jestem? – co myślę? – jaki chciałbym być? – ja i moja rodzina <p>2. „Jesteśmy siebie ciekawi – jesteśmy niepowtarzalni”</p> <ul style="list-style-type: none"> – jak widzą mnie inni? – jesteśmy różni – potrafimy wiele – moja rodzina jest jedyna i niepowtarzalna 	<ul style="list-style-type: none"> – autoprezentacja, – poznanie siebie, kształtowanie obrazu swojej osoby, prezentacja swojej rodziny, – budowanie poczucia własnej wartości, akceptacji, – budowanie poczucia bezpieczeństwa, – autorefleksja na temat przyszłości, – integracja grupy <ul style="list-style-type: none"> – odkrywanie potencjalnych możliwości tkwiących w każdym człowieku, – poznanie swoich mocnych i słabych stron, – wzmacnianie poczucia własnej wartości, pozytywnej samooceny, – uświadomienie różnic i podobieństw między ludźmi, – dostrzeganie odrębności, wyjątkowości i niepowtarzalności swojej rodziny, – rozwijanie zainteresowań, uzdolnień, talentów, – mobilizowanie do aktywności, stymulowanie twórczych postaw 	<p>metody psychoaktywne (gry i zabawy grupowe), krąg uczuć, muzykoterapia aktywna, relaksacja, burza mózgów, metody plastyczne swobodne impresje malarskie, niedokończone zdania</p> <p>metody plastyczne (plakat, grafika, rysunek itp. z wykorzystaniem różnych technik, muzykoterapia, krótkie inscenizacje teatralne, pantomima, teatr cieni, fotografika amatorska, metody psychoaktywne, krąg, burza mózgów itp.</p>
-------------------------------------	---	---	--

	<p>3. „Zasługuje na miłość, tylko, dlatego, że jestem”.</p> <ul style="list-style-type: none"> – co czuję? – co myślę? – czego potrzebuję? <p>4. „Nie jestem sam – otaczają mnie ludzie” – rozwijanie umiejętności prospołecznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> – słuchamy siebie, – mówimy do siebie, – razem działamy, – nie zawsze się zgadzamy 	<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie umiejętności rozpoznawania i różnicowania emocji, – kształtowanie umiejętności nazywania, wyrażania i komunikowania swoich uczuć, – uświadomienie wpływu własnych uczuć na innych oraz własnych reakcji na uczucia innych, – samopoznanie, – budowanie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, – odreagowanie nagromadzonych napięć i negatywnych emocji. – uświadomienie znaczenia komunikacji (werbalnej i niewerbalnej), – ćwiczenie umiejętności komunikowania się, – rozwijanie umiejętności współpracy i współdziałania w grupie, – integracja zespołu, – zapoznanie z pojęciem „konfliktu”, – nabywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, – doskonalenie umiejętności negocjacyjnych, 	<p>metody psychoaktywne (gry i zabawy grupowe), krąg uczuć, niedokończone zdania, relaksacja, muzykoterapia, swobodne impresje plastyczne, drama, krótkie formy teatralne</p> <p>metody psychoaktywne, drama, improwizacje teatralne, gry i zabawy interakcyjne, pogadanka, dyskusja</p>
--	---	---	--

	<p>5. „Z czym masz problem?”</p> <ul style="list-style-type: none"> – czym jest problem? – jak radzić sobie w sytuacji kryzysowej,	<ul style="list-style-type: none"> – uświadomienie, że trudności są naturalnym zjawiskiem w relacjach międzyludzkich, – rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji, radzenia sobie ze stresem, – rozwijanie umiejętności asertywnych, reagowania na krytykę, zachowania w sytuacjach towarzyskich	<p>metody plastyczne: plakat, komiks,</p> <p>metoda projektu: film amatorski, drama,</p> <p>metody psychoaktywne, gry i zabawy grupowe, gry dyskusyjne</p>
--	---	---	--

<p>„Dojrzewamy – czas zmian”</p>	<p>1. „Dostrzegam siebie”</p> <ul style="list-style-type: none"> – kim jestem? – kim chcę zostać? – akceptuję siebie-swoją kobiecość i męskość <p>2. „Czy to jest przyjaźń, czy to jest kochanie?”</p> <ul style="list-style-type: none"> – jaki jestem wobec innych, – potrzebuje przyjaciela, – czym jest miłość? – moje pierwsze zakochanie, – miłość platoniczna – rodzaje miłości, – różnice w przeżywaniu miłości, – więzi między chłopakiem a dziewczyną 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawienie płaszczyzn człowieczeństwa (zmysł, uczucia, rozum, wola) – skłanianie do autorefleksji, – kształtowanie postawy szacunku, miłości wobec samego siebie, także osób płci odmiernej, – kształtowanie postawy odpowiedzialności za rodzące się uczucie przyjaźni, miłości – ukazanie sposobów nawiązywania kontaktów międzyludzkich i rozwijanie ich, – pobudzenie pragnienia przeżywania prawdziwej miłości, – ukazanie różnicy między zakochaniem a miłością, – zwrócenie uwagi na odmiennosc płci 	<p>metody psychoaktywne</p> <p>wykład, pogadanka</p> <p>gry dyskusyjne</p> <p>drama</p> <p>informacja zwrotna</p> <p>krąg uczuć</p> <p>wykład, pogadanka</p> <p>gry dyskusyjne</p> <p>gry i zabawy psychoaktywne</p> <p>niedokończone zdania</p> <p>drama</p> <p>informacja zwrotna</p>
---	---	--	---

	<p>3. „Dojrzewam”</p> <ul style="list-style-type: none"> – kryteria dojrzałości , – co się dzieje z moim ciałem- przejawy dojrzewania biologicznego, – inaczej spostrzegam otaczający świat- zmiany psychiczne okresu dojrzewania, – gra hormonów, – problemy okresu dojrzewania- jak sobie z nimi radzić, gdzie szukać pomocy, – mydło, szczotka – higiena okresu dojrzewania, – obrona własnej intymności, – presja seksualna- czy warto czekać?- problemy inicjacji seksualnej 	<ul style="list-style-type: none"> – poznanie kryteriów dojrzałości biol. psych. społ., – poznanie podstawowych przejawów dojrzewania biologicznego, – dostrzeżenie odrębności psychicznych, zmian w okresie dojrzewania – utożsamianie z własną płcią i jej akceptacja, – kształtowanie podstawowych nawyków higienicznych, – uwrażliwienie na presję otoczenia, dostrzeganie zagrożeń – uzmysłowienie, że dojrzałość to odpowiedzialność 	<p>wykład, pogadanka</p> <p>metody psychoaktywne</p> <p>krąg uczuć, burza mózgow</p> <p>niedokończone zdania</p> <p>informacja zwrotna</p>
--	---	---	--

	<p>4. Rodzina w naszym życiu”</p> <ul style="list-style-type: none"> – wspólnota rodzinna, zachodzące w niej relacje – dom rodzinny, rola członków rodziny – dom moich marzeń – przekazywanie wartości, tradycji, zwyczajów w rodzinie – moja wizja miłości, małżeństwa, rodziny	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z podstawowymi definicjami – uzmysłowienie naturalnej potrzeby marzeń – skłanianie do autorefleksji – uzmysłowienie ról rodzinnych – pogłębienie rozumienia pojęć: miłość, małżeństwo, rodzina, rodzicielstwo	<p>wykład, pogadanka gry dyskusyjne drama metody psychoaktywne niedokończone zdania burza mózgów krąg informacja zwrotna</p>
--	---	--	--

<p>„Pobudzamy do działania” – spotkania z rodzicami</p>	<p>1. „Komunikujemy się w rodzinie – mówimy tak, by dzieci chciały nas usłyszeć, słuchamy tak, by chciały do nas mówić”</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przekazanie podstawowych wychowawczych kanonów – uświadomienie roli rodzica w procesie wychowawczym i spójnego systemu wych. – uświadomienie rodzicom znaczenia komunikacji, potrzeby wzmacniania dziecka – poznanie barier komunikacyjnych – ćwiczenie i rozwijanie umiejętności komunikacyjnych – dzielenie się doświadczeniami – poradnictwo 	<p>wykład, pogadanka</p> <p>krótkie formy warsztatowe</p> <p>burza mózgów</p> <p>krąg</p> <p>niedokończone zdania</p>
	<p>2. „ADHD – problem dziecka z nadpobudliwością psychoruchową</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przekazanie wiadomości na temat ADHD – pokazanie rodzicom jak radzić sobie z problemem ADHD – przekazanie informacji na temat grup wsparcia, samopomocowych dla rodziców dzieci z ADHD – dzielenie się doświadczeniami 	<p>pogadanka, dyskusja</p> <p>praca w grupach</p> <p>metoda sytuacyjna</p> <p>metody psychoaktywne</p>
	<p>3. „Wiara, wartości, przekonania – czynnikiem chroniącym w wychowaniu”</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uświadomienie rodzicom znaczenia religii, wartości jako czynnika chroniącego przed zagrożeniami współczesnego świata – dzielenie się doświadczeniami 	<p>pogadanka, dyskusja</p> <p>metoda sytuacyjna</p> <p>krąg</p> <p>burza mózgów</p>

	<p>4. „Zagrożenia współczesnego świata”</p> <ul style="list-style-type: none"> – telewizja, – internet – gry komputerowe – uzależnienia od środków odurzających 	<ul style="list-style-type: none"> – uświadomienie rodzicom pozytywnego i negatywnego wpływu korzystania z internetu – uwrażliwienie rodziców na konieczność kontroli czasu i treści oglądanych programów w tv, internecie, gier komputerowych – przekazanie informacji na temat rozpoznawania, szkodliwości substancji psychoaktywnych – dzielenie się doświadczeniami – przekazanie informacji o grupach wsparcia 	<p>pogadanka, dyskusja</p> <p>burza mózgów</p> <p>niedokończone zdania</p> <p>krótkie formy warsztatowe</p> <p>praca w grupach</p>
	<p>5. „Dojrzewanie – ważny i znaczący etap w rozwoju dziecka”</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przekazanie informacji na temat okresu adolescencji – dostarczenie rzetelnej, rzeczowej informacji o zmianach zachodzących w tym okresie – uwrażliwienie na zagrożenia dotyczące młodego człowieka (przedwczesna inicjacja seksualna, presja seksualna) 	<p>pogadanka, dyskusja</p> <p>krótkie formy warsztatowe</p> <p>metody psychoaktywne</p>

	<p>6. „Przemoc rówieśnicza – jak chronić swoje dziecko?”</p> <p>7. Imprezy okolicznościowe z rodzicami:</p> <p>– Dzień Matki i Ojca Spotkanie oplatkowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> – podanie podstawowych definicji agresji, przemocy – uświadomienie źródeł agresji – zwrócenie uwagi na symptomy świadczące o byciu ofiarą przemocy lub agresorem – przekazanie sposobów pomocy dzieciom – ofiarom i agresorom – integracja, wspólna zabawa, – polepszenie więzi w rodzinie dzielenie się doświadczeniami 	<p>pogadanka, dyskusja</p> <p>krótkie formy warsztatowe</p> <p>metoda sytuacyjna</p> <p>metody psychoaktywne</p>
--	---	--	--

9. Termin realizacji programu:

Program realizowany jest na bieżąco (w systemie ciągłym).